

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 3C/53/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216200791
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladislav Puškáš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2016:8216200791.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Samosudca Okresného súdu Bardejov JUDr. Vladislav Puškáš v právnej veci žalobkyne Y. R., nar. X.X.XXXX, Q. XXX/XXX, XXX XX Q., zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia 422,- Eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a iné, dňa 14.4.2016 takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 422,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 422,- EUR odo dňa 23.2.2016 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXX z 28.8.2012, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 10) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni na účet jej právneho zástupcu na trovách konania 339,01 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa podanou žalobou žiadala žalovanému uložiť povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 422,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 422,- Eur odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému do zaplatenia a zároveň určiť, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXX z 28.8.2012, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 10 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalobu odôvodňovala tým, že so žalovaným uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu a to zmluvu o úvere číslo XXXXXXXXX vo výške 1.000,- Eur za poplatok vo výške 968,- Eur s tým, že celkovú čiastku vo výške 1.968,- Eur zaplatí žalovanému v 12-tich splátkach po 164,- Eur. Poplatok z predmetného úveru predstavuje 96,80 %-né navýšenie. Žalovanému doposiaľ zaplatila 1.422,- Eur.

Poplatok vo výške 968,- Eur je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou (čl. 13 VOP).

Žalovaný za takýto poplatok neposkytol reálne plnenie. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a svojou výškou na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia, na strane

druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie ide.

Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, spočíva v tom, že si žalovaný nárokuje poplatok za úkony, ktoré nie sú spotrebiteľom vopred známe, ani len svojim obsahom. Výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše nie je ničím odôvodnené, pretože poplatok závisí od výšky poskytnutého úveru. Nie je jasné, z akých dôvodov žiada žalovaný vyšší poplatok od spotrebiteľa, ktorému požičiava vyššiu sumu, ako od spotrebiteľa, ktorému požičiava menej. Ako súvisí výška požičanej sumy s výškou administratívneho poplatku nie je zrejmé ani z významu pojmu administratíva.

Vo vzťahu k predmetnému poplatku, žalobkyňa poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C 42/2012 zo dňa 13.9.2013, ktorým súd rozhodol o tom, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co 219/2013 zo dňa 21.8.2014.

V ďalšej časti svojej žaloby žalobkyňa poukázala aj na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co 331/2012 zo dňa 10.9.2013, podľa ktorého okrem iného: „Ustanovením § 53a Občianskeho zákonníka sa do právneho poriadku zavádza i keď nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia o spotrebiteľských veciach, pretože sa ním rozširuje pôsobnosť súdneho rozhodnutia v konkrétnej veci na všetky zmluvné vzťahy, v ktorých dodávateľ použil tú istú alebo obdobnú zmluvnú podmienku. Z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorú súd v akomkoľvek súdnom konaní označil za neprijateľnú, alebo neprijateľnosť zmluvnej podmienky vyplýva zo samotného rozhodnutia.

Pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS). Neprijateľná podmienka upravená v spotrebiteľskej zmluve je neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Predmetná zmluvná podmienka, ktorú žalovaný naďalej používa, už bola ako neprijateľná posúdená aj v ďalších konaniach vedených na Krajskom súde v Prešove a to pod sp. zn. 1Co 2/2015 rozsudkom zo dňa 11.3.2015, pod sp. zn. 4Co 52/2015 rozsudkom zo dňa 21.10.2015 a pod sp. zn. 17Co 50/2015 rozsudkom zo dňa 6.8.2015.

Bezdôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi jej platbami, t. j. 1.422,- Eur a výškou úveru 1.000,- Eur, teda vo výške 422,- Eur. O tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa mala dozvedieť od združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci apríl 2014, kedy bola informovaná o tom, že predmetná zmluva nemá náležitosti predpísané zákonom a je úžerná.

Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo ako úmyselné konanie vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. V tomto smere žalobkyňa poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.3.2015 sp. zn. 21Co 72/2014. Vo vzťahu k žalovanému rovnako posúdil objektívnu premlčaciu dobu napríklad aj Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 8.2.2012 sp. zn. 3Co 89/2012 i zo dňa 12.12.2014 sp. zn. 7Co 84/2011. Vo vzťahu k iným dodávateľom rovnako posúdili objektívnu premlčaciu dobu napríklad Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 23.2.2015 sp. zn. 1Co 293/2014, rozsudkom zo dňa 21.1.2013 sp. zn. 2Co 9/2012, rozsudkom zo dňa 26.11.2013 sp. zn. 5Co 134/2012, rozsudkom zo dňa 26.5.2015 sp. zn. 20Co 166/2014, Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 4.7.2012 sp. zn. 17Co 301/2011 a Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 20.2.2014 sp. zn. 9Co 648/2013.

Žalovaný v replike na žalobu žalobkyne uviedol, že spornú zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a preto nie je na mieste vzťahovať na ňu výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Dňa 28.8.2012 uzatvoril žalovaný ako veriteľ so žalovanou ako dlžníčkou zmluvu o úvere číslo XXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 1.000,- Eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšený o príslušný poplatok vo výške 968,- Eur. Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Zmluva pritom bola uzatvorená podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva.

Súdna prax zhodne určila použitie Obchodného zákonníka nezávisle na dohode strán v prípade sporov zo zabezpečenia záväzkov zo zmluvy o úvere (R SR 11/2011), ako aj v prípade vydania bezdôvodného obohatenia na základe neplatnej zmluvy o úvere (SJ 10/2003, R ČR 16/2005). Je teda a maiori ad minus nepochybné, že zmluva o úvere sa bez ohľadu na dohodu zmluvných strán riadi Obchodným zákonníkom (§ 261 ods. 3 písm. d/). Vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka je založený na subsidiárnom základe, čo znamená, že Občiansky zákonník je vo vzťahu k Obchodnému zákonníku všeobecným a podporným právnym predpisom. Vylúčiť aplikáciu Občianskeho zákonníka ako všeobecnej občianskoprávnej úpravy možno v obchodno-právnom vzťahu, pokiaľ dohoda zmluvných strán vylúči aplikáciu dispozitívneho ustanovenia Občianskeho zákonníka. Keďže Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevylučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenie Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné, či ide o relatívny obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, na základe akého zákona sa ich zmluvné vzťahy v budúcnosti budú spravovať. Rovnako k danému prípadu došlo v predmetnom spore. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Poplatok za poskytnutie úveru nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký, vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Žalobca napáda poplatok za poskytnutie peňažných prostriedkov výlučne v časti za náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Je teda zrejmé, že žalobca predovšetkým mieri na poplatok ako taký. Nakoľko na základe dôvodov uvedených vyššie žalobkyňa nie je spotrebiteľom, je zrejmé, že sa nemôže dovolávať spotrebiteľskej ochrany a jeho argumentáciu je potrebné už len z tohto dôvodu odmietnuť.

Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy o úvere žalobkyni vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietala, zmluvu o úvere uzatvorila a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzala. Teda bolo na dobrovoľnom dohodnutí žalobkyne, či na dané podmienky úverovej zmluvy pristúpi alebo nie.

Čo sa týka príslušného poplatku, v 1/3 predstavuje úrok v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a v 2/3 náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou. Výška príslušného poplatku je v zmluve o úvere dostatočne jasne uvedená, výrazne napísaná, je uvedený hneď pri sume poskytnutého úveru, teda žalobkyňa musela vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mala okamžite pri podpísaní zmluvy o úvere vedomosť, aká je cena úveru.

Predmetný poplatok nie je podľa názoru žalovaného v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Z ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že na prvom mieste je výška úrokov, ktorú si strany dojednali v zmluve a až ak nie je výška úrokov v zmluve dohodnutá, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Žalovaný je zároveň toho názoru, že príslušný poplatok, ktorý v 2/3 predstavuje náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou nevylučuje nárokovateľnosť splnenia tohto záväzku. Dojednanie takejto platby ako záväzku nad rámec podstatných náležitostí zmluvy o úvere zákonu neodporuje.

Ak by súd v konečnom dôsledku posúdil predmetnú zmluvu ako spotrebiteľskú, žalovaný poukazuje aj na stranu 20 dôvodovej správy zákona o spotrebiteľských úveroch, kde sa uvádza modelový príklad výpočtu sankcií v spotrebiteľskej zmluve, ktorý jasne počíta s existenciou 1 % poplatku za spracovanie zmluvy. Zdá sa teda, že dôvodová správa takéto poplatky pripúšťa, pričom v tejto súvislosti žalovaný poukazuje aj na použitie slovného spojenia v texte zákona akýchkoľvek poplatkov. Dôvodová správa však ide ešte ďalej, keď úrok a poplatok za spracovanie zmluvy označuje za odplatu za poskytnutie úveru. Môže

teda ísť o cenu plnenia, ktorá nemôže byť neprijateľnou podmienkou v zmysle Občianskeho zákonníka (to platí aj v prípade, ak by síce išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ale išlo by o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle Občianskeho zákonníka). Vyberanie iných platieb ako len splátok úveru a úroku umožňuje aj Obchodný zákonník, ktorý umožňuje aj dojednanie tzv. poplatku za rezervovanie peňažných prostriedkov, keď v právnej terminológii ide o odplatu za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky dlžníkovi.

Z uvedeného teda vyplýva, že žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáha určenia, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere číslo XXXXXXXXXX, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 10 v časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná, nie je dôvodná, nakoľko žalovaný poukazuje na skutočnosti nasvedčujúce tomu, že výška poplatku uvedená v zmluve o úvere nie je v rozpore s platnými právnymi predpismi alebo v rozpore s dobrými mravmi. Ide o štandardnú zmluvu vyhotovenú žalovaným, kde je presne uvedená výška poskytovaného úveru a osobitne uvedená výška príslušného poplatku. Obsah zmluvy o úvere si mala žalobkyňa možnosť preštudovať a slobodne sa rozhodnúť či podmienky, t. j. aj výšku príslušného poplatku, uvedené v zmluve, bude akceptovať a zmluvu podpíše, alebo nie. Žalovaný je názoru, že nie je možné sa zbaviť zodpovednosti za vlastné (slobodné a vážne) konanie (bez nátlaku a tiesne), len preto, že žalobkyňa si svoj právny úkon dodatočne premyslela a rozmyslela. Žalovaný je pritom toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Žalovaný razantne odmieta, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu a preto navrhuje žalobu žalobkyne ako neopodstatnenú v celom rozsahu zamietnuť.

V súlade s ustanovením § 115 ods. 1 O.s.p. súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal žalobkyňu, jej právneho zástupcu a žalovaného. Žalobkyňi i jej právnenému zástupcovi bolo predvolanie na pojednávanie doručené dňa 23.3.2016, teda v lehote podľa § 115 ods. 2 O.s.p. a obaja sa na pojednávanie dostavili. Podľa už citovaného § 115 ods. 2 O.s.p. bolo riadne a včas doručené predvolanie aj žalovanému, ktoré prevzal dňa 23.3.2016, avšak na pojednávanie sa nedostavil. Elektronickým podaním, súdu doručeným dňa 12.4.2016 svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil a zároveň súhlasil s vykonaním pojednávania v jeho neprítomnosti. Súd preto vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného, keď k takémuto postupu boli splnené podmienky vymedzené ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. Vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a oboznámením sa s obsahom zmluvy o úvere číslo XXXXXXXXXX zo dňa 28.8.2012, Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru žalovaného, listom žalovaného zo dňa 16.4.2014, rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 13.9.2013 č. k. 11C 42/2012-46, rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.8.2014 č. k. 5Co 219/2013-91 a zistil:

Žalobkyňa dňa 28.8.2012 uzatvorila pod číslom XXXXXXXXXX so žalovaným zmluvu o úvere, z obsahu ktorej vyplýva, že žalovaný ako veriteľ na základe tejto zmluvy bol oprávnený žalobkyňi ako dlžníčke poskytnúť úver v sume 1.000,- Eur a žalobkyňa sa zaviazala žalovanému zaplatiť túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 968,- Eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 1.968,- Eur v 12-tich mesačných splátkach po 164,- Eur.

Medzi účastníkmi niet sporu v tom, že žalovaný v súlade so zmluvou žalobkyňi sľúbený úver vo výške 1.000,- Eur poskytol ako ani tvrdenie žalobkyne, že zo sumy, ktorú sa podľa zmluvy zaviazala žalovanému zaplatiť, zaplatila 1.422,- Eur.

Poplatok z úveru podľa žalobkyne predstavuje 96,80 %-né navýšenie a je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, ako to vyplýva z čl. 13 VOP (správne čl. 10 Všeobecných podmienok poskytnutého úveru). Poplatok nebol individuálne dojednaný, lebo bol súčasťou formulára zmluvy a svojou výškou, na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia, na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 neprijateľnú podmienku. Žalobkyňa zmluvu o úvere považuje za zmluvu spotrebiteľskú.

Na rozdiel od žalobkyne žalovaný zmluvu o úvere uzavretú dňa 28.8.2012 so žalovanou nepovažuje za spotrebiteľskú zmluvu. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, uzavreli dohodu, podľa ktorej ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom s tým, že zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva. Navyiac, podľa žalovaného, súdna prax, s poukazom na ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, určila, že zmluva o úvere sa bez ohľadu na dohodu zmluvných strán riadi Obchodným zákonníkom. S týmto stanoviskom žalovaného je možné čiastočne súhlasiť.

Je treba súhlasiť s tou časťou stanoviska žalovaného, podľa ktorého, zmluva o úvere je čo do svojho základu obchodnoprávnym záväzkovým vzťahom, pričom v súlade s ustanovením § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, teraz ustanovením § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka) ide o tzv. absolútny obchodný vzťah. Samotné uzavretie úverovej zmluvy sa tak riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka o úverovej zmluve.

Podľa § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, t. j. ku dňu 28.8.2012 na účely odseku 2 subjektom verejného práva je právnická osoba, ktorá spĺňa požiadavky podľa odseku 4.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka každý z účastníkov si môže vymieniť odstúpenie od zmluvy a dojednať pre ten prípad odstúpené. Kto zmluvu splní aspoň sčasti alebo prijme hoci len čiastočné plnenie, nemôže už od zmluvy odstúpiť, ani keď poskytne odstúpené.

Akceptovať však nie je možné zvyšnú časť stanoviska žalovaného, podľa ktorého Obchodným zákonníkom sa riadi nielen samotné uzavretie zmluvy so žalobkyňou, ale aj všetky práva a povinnosti zo zmluvy vyplývajúce, rovnako tak, ako ani s tou časťou stanoviska žalovaného, podľa ktorého, s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka a ustanovenie § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka zmluva uzavretá so žalovanou nie je zmluvou spotrebiteľskou, ale ide o zmluvu „nepomenovanú“.

Podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení ku dňu 28.8.2012, t. j. ku dňu uzavretia zmluvy medzi žalobkyňou a žalovanou stranou, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Žalovaný, ktorý úver žalobkyni poskytol, je právnickou osobou zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I v oddieli: Sro, vložka číslo: 23636/B, s predmetom činnosti, okrem iného poskytovanie úverov z vlastných zdrojov i poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov. Ak žalovaný úver žalobkyni poskytol, konal tak v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, v dôsledku čoho nemôžu byť pochybnosti o tom, že pri uzatváraní zmluvy o úvere so žalobkyňou vystupoval v postavení dodávateľa tak, ako ho definuje ustanovenie § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka i v postavení veriteľa pojmovo definovaného ustanovením § 2 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd pritom dodáva, že žalovaný úvery poskytuje vo veľkom rozsahu, ako je to súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti. Žalobkyňa je fyzickou osobou, nepodnikateľkou. Úverová zmluva bola účastníkmi dňa 28.8.2012 uzavretá na formulári, na ktorom sú štyri možnosti voľby účelu poskytnutia finančných prostriedkov: na výkon 1. zamestnania, 2. povolania, 3. podnikania a 4. iný účel. Žalobkyňa ako účel poskytnutia peňažných prostriedkov na zmluve vyznačila v poradí štvrtú možnosť. Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a bola v postavení spotrebiteľky tak, ako je definovaná v ustanovení § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka i v § 2 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z.z.

Na základe uvedeného súd ustálil, že zmluva číslo XXXXXXXXXX dňa 28.8.2012 uzavretá so žalovaným a žalobkyňou je svojím charakterom zmluvou spotrebiteľskou, lebo bola uzavretá dodávateľom (žalovaný) a spotrebiteľkou (žalobkyňa) a úver na základe tejto zmluvy poskytnutý žalovanou stranou žalobkyňi, je úverom spotrebiteľským (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. § 2 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z.z.). Práva a povinnosti medzi žalobkyňou a žalovaným založené nimi uzavretou zmluvou číslo XXXXXXXXXX zo dňa 28.8.2012 je tak treba prioritne posudzovať podľa príslušných ustanovení § 52 a násl. Občianskeho zákonníka, ustanovení zákona číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zákona číslo 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, všetko v znení platnom v čase uzavretia úverovej zmluvy. V súlade s týmto záverom súd posudzoval aj dôvodnosť (dannosť) žalobkyňou uplatňovaných nárokov.

Podanou žalobou sa žalobkyňa domáha síce dvoch nárokov, ale so spoločným skutkovým i právnym základom. V prvom bode výrokovej časti žaloby sa žalobkyňa domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 422,- Eur tvrdiac, že na základe zmluvy o úvere číslo XXXXXXXXXX uzavretej dňa 28.8.2012 jej žalovaný poskytol úver vo výške 1.000,- Eur za poplatok vo výške 968,- Eur, ktorý zo sumy úveru predstavuje 96,80 % navýšenie. Žalovaný jej pritom za takýto poplatok neposkytol reálne plnenie, svojou výškou, na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia, na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čím predstavuje podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnú podmienku a preto, v druhom bode výrokovej časti žaloby, neprijateľnosť tejto podmienky, ináč uvedenej v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, žiada určiť. V zmysle žaloby žalobkyne je tak jej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia viazaný na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vyjadrenej v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru žalobcu, tvoriaci základ poplatku.

Podľa § 53 Občianskeho zákonníka v znení k 28.8.2012, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

- m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprímerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprímerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojedanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva k nehnuteľnosti je pri spotrebiteľskej zmluve nepripustné. Ak poskytne dodávateľ spotrebiteľovi plnenie a spotrebiteľ si ho neobjednal, nie je spotrebiteľ povinný plnenie vrátiť ani ho uschovať; vylúčené sú aj ďalšie nároky dodávateľa voči spotrebiteľovi. Nevyžiadaným plnením je aj ďalšie opakujúce sa plnenie poskytnuté spotrebiteľovi na základe zmluvy uzavretej prostriedkami diaľkovej komunikácie, ak spotrebiteľ výslovne o takéto plnenie nepožiadaval. Ak dodávateľ nepreukáže opak, považuje sa opakujúce sa plnenie vždy za nevyžiadané. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu jednostranne a bez poskytnutia výpovednej lehoty vypovedať túto zmluvu, sa nepovažujú za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. g), ak ide o vážny objektívny dôvod, ktorý dodávateľ nezapríčinil, nemohol predvídať ani odvrátiť a ktorý dodávateľovi bráni v plnení tejto zmluvy, pričom dodávateľ sa v tejto zmluve zaviazal, že o vypovedaní a dôvode vypovedania tejto zmluvy bez zbytočného odkladu písomne informuje spotrebiteľa. Ustanovenia odseku 4 písm. g) a i) o neprijateľných podmienkach sa nepoužijú na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodné peňažné príkazy vystavené v cudzej mene.

Za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. i) sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si

a) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ, ak súčasne sa dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu,

b) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu si vyhradzuje právo meniť jednostranne podmienky spotrebiteľskej zmluvy na dobu neurčitú, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

Ustanovenie odseku 4 písm. j) o neprijateľných podmienkach sa nepoužije na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

- b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodných peňažných príkazov vystavených v cudzej mene,
- c) doložka o cenových indexoch, ak takúto doložku výslovne dovoľuje osobitný predpis a ak spôsob úpravy ceny je v tejto doložke výslovne opísaný.

Podľa § 53a citovaného zákona ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahraďiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

Podľa § 3 ods. 3 zákona číslo 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 4 ods. 2 písm. c/ citovaného zákona predávajúci nesmie používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 9 ods. 10 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch veriteľovi sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený spotrebiteľský úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona 18a) alebo o osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.

Podľa bodu 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré podľa obsahu zmluvy o úvere tvoria obsahovú súčasť zmluvy o úvere a nachádzajú sa na zadnej strane zmluvy o úvere, dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou.

Žalovaný vo svojom písomnom stanovisku k žalobe, spochybňuje tvrdenie žalobkyne o neprimeranosti poplatku za poskytnutie úveru argumentáciou, že je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú vyššie oproti bankám. Poplatok s poukazom na ustanovenie § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, jeho výška je v zmluve o úvere dostatočne jasne uvedená, výrazne napísaná, uvedená hneď pri sume poskytnutého úveru a tak žalobkyňa musela vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mala okamžite pri podpísaní zmluvy o úvere vedomosť, aká je cena úveru. Samotná výška príslušného poplatku v čase uzatvorenia zmluvy o úvere žalobkyňi vyhovovala, keďže nič voči jeho výške nenamietala, zmluvu o úvere uzatvorila a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzala. Bolo tak na dobrovoľnom rozhodnutí žalobkyne, či na dané podmienky úverovej zmluvy pristúpi alebo nie. Navyše žalobkyňa nie je v postavení spotrebiteľa, preto sa nemôže dovolávať spotrebiteľskej ochrany a jej argumentáciu je potrebné už len z toho dôvodu odmietnuť. S touto argumentáciou žalovaného však nie je možné súhlasiť.

Z dôvodov už skôr uvedených súdom, je nutné odmietnuť tvrdenie žalovaného, podľa ktorého úver ním poskytnutý žalobkyňi na základe zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 28.8.2012 nie je úverom spotrebiteľským, rovnako ako aj tvrdenie, že žalobkyňa sa z tohto dôvodu nemôže dovolávať spotrebiteľskej ochrany. Súd nemá žiadne pochybnosti v tom, že žalobkyňa zmluvu o úvere dňa 28.8.2012 uzatvárala ako spotrebiteľka a žalovaný ako dodávateľ a ani v tom, že úver na základe tejto zmluvy poskytnutý, je úverom spotrebiteľským. Žalobkyňa tak v súlade s ustanovením § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z. má

právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami, ktoré by zmluva účastníkmi dňa 28.8.2012 uzavretá, obsahovala. Súd preto oba žalobkyňou uplatňované nároky posudzoval aj z pohľadu zákonnej úpravy spotrebiteľských vzťahov, platnej v čase uzavretia zmluvy o úvere. Prihliadol tiež na ustálenú judikatúru súdov Slovenskej republiky ale aj judikatúry Európskeho súdneho dvora najmä z pohľadu výkladu Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej iba „Smernica“), ktorá do právneho poriadku Slovenskej republiky bola prevzatá zákonom číslo 150/2004 Z.z. a tvorí prílohu Občianskeho zákonníka.

Vo svetle citovaných zákonných ustanovení, najmä ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky i Európskeho súdneho dvora a Smernice; základným znakom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Obsahom zmlúv o spotrebiteľských úveroch tak nesmú byť neprijateľné zmluvné podmienky, príkladmo vypočítané v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Výpočet neprijateľných zmluvných podmienok v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka nie je taxatívny, čo znamená, že ako neprijateľnú podmienku možno vyhodnotiť aj iné zmluvné dojednania. Neprijateľnou podmienkou v zmysle už ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky pritom môže byť nielen samotný obsah konkrétneho zmluvného dojednania spotrebiteľského záväzku, ale tiež spôsob jeho formálneho vyjadrenia, pod ktorý je nutné zaradiť aj prípadné nekalé praktiky dodávateľa v procese uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy. Inými slovami, neprijateľnými sú aj také zmluvné podmienky, ktoré sú bezprostredným dôsledkom nekalej praktiky dodávateľa pri uzatváraní zmluvného vzťahu so spotrebiteľom.

Na uzavretie úverovej zmluvy so žalobkyňou, žalovaný použil ním bežne, pre tento účel, používaný formulár s dopredu pripraveným textom obsahových náležitostí zmluvy i listiny označenej ako Všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Do takto pripraveného formulára boli rukou vpísané generálne žiadateľa o úver (žalobkyňa) a suma úveru, suma poplatku, celková suma, ktorú sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť, počet a výška splátok úveru i deň splatnosti prvej splátky úveru. Z obsahu textu zmluvy tak, ako je uvedený na prvej strane formulára pritom nie je zrejme nielen aký druh poplatku sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť, ale ani čo tvorí jeho základ a spôsob akým bola výška poplatku vypočítaná. Z tejto časti úverovej zmluvy pritom ani nie je zrejma súvislosť tohto poplatku s bodom 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru nachádzajúcich sa na rubovej časti formulára. Navyše formulácia bodu 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je neurčitá a nejasná, najmä jeho druhá časť v znení „Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“. Nemôže byť sporu v tom, že nielen ustálená judikatúra súdov, ale tiež samotná prax bánk i nebankových subjektov prísne rozlišuje úroky ako odplatu poskytovateľa úveru za poskytnuté finančné prostriedky od poplatkov ako určitej náhrady žiadateľa o úver za náklady, ktoré poskytovateľovi úveru môžu vzniknúť v súvislosti s uzatvorením zmluvy o úvere a dočasným poskytnutím peňažných prostriedkov žiadateľovi úveru (dlžníkovi). V tomto prípade žalovaný ako poskytovateľ úveru nielenže tieto dve skutkovo ale aj právne celkom samostatné náležitosti zmluvy o úvere spojil v zmluve do jednej sumy, ale aj vo všeobecných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ich formuloval absolútne neurčitým pomerom a bez akýchkoľvek znakov, na základe ktorých by žalobkyňa ako spotrebiteľka mohla posúdiť ich primeranosť, čo do obsahu (druhu poplatkov) i ich výšky. Je tak nutné žalobkyni prisvedčiť, že zo zmluvy nie je možné zistiť o aké administratívne úkony ide, za ktoré žalovaný žiada od žalobkyne poplatok. Rovnako tak je nutné prisvedčiť žalobkyni aj pokiaľ tvrdí, že výška poplatku za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere je vyššia než samotný úrok z úveru, pričom nie sú zrejme dôvody, pre ktoré by výška tejto časti poplatku mala byť závislá od výšky úveru.

Navýšenie sumy úveru vo výške 1.000,- Eur o 968,- Eur a jeho zahrnutie pod kategóriu „poplatok“ je navyše v rozpore s ustanovením § 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia totiž dodávateľ (poskytovateľ úveru) je ako obsahovú náležitosť povinný samostatne v úverovej zmluve vyjadriť nielen výšku úroku z úveru (§ 4 ods. 2 písm. i/ resp. j/ príp. o/ citovaného zákona), ale aj poplatky, lebo výška týchto nevyhnutných náležitostí úverovej zmluvy má význam nielen pre vyčíslenie celkových nákladov spotrebiteľa na úver, ale aj pre výpočet RPMN, ako nevyhnutných náležitostí takejto zmluvy, rozhodných okrem iného aj pre možnosť posúdenia celkových podmienok úveru a jeho prijateľnosti pre spotrebiteľa. Obsah zmluvy uzavretej žalovaným so žalobkyňou dňa 28.8.2012 o poskytnutí úveru, je v príkrom rozpore s týmito zásadami.

V zhode so žalobkyňou súd konštatuje, že neprimeranou sa javí aj výška poplatku, predstavujúca 96,80 % navýšenie úveru so splatnosťou jedného roka.

Zmluva o úvere i Všeobecné podmienky poskytnutia úveru sú dopredu žalovaným pripraveným formulárom, bez možnosti žalobkyne ako spotrebiteľky sa podieľať na ich príprave a dojednaní podmienok úveru. Túto skutočnosť žalovaná strana ani nepopiera, pričom v tejto súvislosti je právne bezvýznamná jej obrana vyjadrená v písomnom stanovisku k žalobe, podľa ktorej žalovanou stranou pripravené zmluvné podmienky žalobkyňa mohla odmietnuť a úver neprijať.

Vzhľadom na uvedené tak nemôžu byť pochybnosti o neprijateľnosti zmluvnej podmienky vyjadrenej v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako neoddeliteľnej časti zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX účastníkmi uzatvorenej dňa 28.8.2012 v časti podľa žaloby žalobkyne, teda v časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou a v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na základe žaloby žalobkyne a podľa ustanovenia § 153 ods. 4 O.s.p. súd neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky vyslovil. Postupoval pritom v zhode s už judikovaným stanoviskom vyjadreným v rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 13.9.2013 č. k. 11C 42/2012-46 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.8.2014 č. k. 5Co 219/2013-91, na ktoré žalobkyňa vo svojej žalobe poukazuje.

V zmysle už citovaného ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Zmluvná podmienka, na základe ktorej žalobkyňa okrem vrátenia sumy 1.000,- Eur ako istiny úveru, mala zaplatiť poplatok vo výške 968,- Eur, v časti, v ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je podmienkou neprijateľnou a tým aj neplatnou. Podľa názoru súdu neplatnou je ale aj zvyšná časť tejto zmluvnej podmienky, teda aj vo zvyšnej časti druhej vety bodu 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, vyjadrená slovami „Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úver ...“.

Podľa § 37 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný. Právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Už v predchádzajúcej časti dôvodov tohto rozsudku súd uviedol, že zmluvná podmienka vyjadrená v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru veta druhá, je ako celok nejasná a neurčitá. S poukazom na tam prezentované skutočnosti, súd v zmysle ustanovení § 37 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 toho istého zákona, za neplatnú považuje aj zvyšnú časť tejto zmluvnej podmienky, teda aj časť týkajúcu sa jednej tretiny poplatku, ktorá by mala byť úrokmi z úveru.

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Žalobkyňa z titulu vrátenia žalovaným poskytnutého úveru zaplatila žalobcovi 1.422,- Eur. Žalovaný toto tvrdenie žalobkyne nespochybnil, preto ani súd o tomto tvrdení žalobkyne nemal pochybnosti. Zo súdom skôr uvedeného vyplýva, že časť zmluvy o úvere a to v rozsahu zmluvnej podmienky vyjadrenej v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, na základe ktorej žalobkyňa mala zaplatiť okrem istiny

úveru aj poplatok vo výške 968,- Eur, je neplatná, v dôsledku čoho žalobkyni povinnosť zaplatiť poplatok nevznikla, lebo v tejto časti je zmluva od počiatku (ex tunc) neplatná. Žalobkyňou zaplatená časť poplatku vo výške 422,- Eur je tak na strane žalovaného bezdôvodným obohatením. Podanou žalobou žalobkyňa sa domáha jeho vydania, preto súd na základe skôr uvedeného skutkového stavu a v zmysle citovaných zákonných ustanovení uložil žalovanému povinnosť žalobkyni sumu 422,- Eur vydať.

Žalobkyňa okrem vydania bezdôvodného obohatenia sa voči žalovanému domáha tiež úrokov z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 422,- Eur odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému do zaplatenia.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. v znení ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, t. j. ku dňu 28.8.2012, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Časť zmluvy o úvere, na základe ktorej žalobkyňa zaplatila žalobcovi časť poplatku je, ako to už bolo povedané vyššie, neplatná od začiatku, v dôsledku čoho, žalovanému povinnosť vydať sumu zaplatenú žalobkyňou ako poplatok vznikla v nasledujúci deň po prijatí tej ktorej sumy od žalobkyne. Vzhľadom na tvrdenie žalobkyne, že časť poplatku v sume 422,- Eur žalovanému zaplatila pred podaním žaloby, žalovaný tak už v čase podania žaloby žalobkyňou mal žalobkyni vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 422,- Eur.

Čas vydania bezdôvodného obohatenia nebol dohodnutý v zmluve a nie je ani upravený v zákone a tak v zhode s citovaným ustanovením § 653 O.s.p. žalovaný bol bezdôvodné obohatenie povinný vydať na výzvu žalobkyne. Za výzvu žalobkyne o vydanie bezdôvodného obohatenia je treba považovať žalobu žalobkyne. Ako vyplýva z obsahu spisu žaloba žalobkyne bola žalovanému doručená dňa 22.2.2016 a tak žalovaný v deň nasledujúci, t. j. 23.2.2016 bol žalobkyni povinný vydať peňažné prostriedky vo výške 422,- Eur. Žalovaný túto svoju povinnosť nesplnil doposiaľ, preto počnúc dňom 23.2.2016 až doposiaľ je v omeškaní a žalobkyni je okrem zaplatenia sumy 422,- Eur povinný zaplatiť aj ňou žiadané úroky z omeškania z uvedenej sumy a počnúc odo dňa 23.2.2016 až do zaplatenia tejto sumy.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa bola v konaní v celom rozsahu úspešná, preto jej voči žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania vo výške jej osobných trov i trov jej právneho zastúpenia, lebo v konaní bola zastúpená advokátom.

Právny zástupca žalobkyne výšku trov konania vyčíslil elektronickým podaním súdu doručeným dňa 18.4.2016, teda v lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. (dni 16.4. a 17.4. boli dňami pracovného pokoja), sumou 339,02 Eur a to na trovách právneho zastúpenia žalobkyne.

Vychádzajúc z predloženého vyčíslenia trov právneho zastúpenia a príslušných ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z.z. súd žalobkyni na trovách jej právneho zastúpenia priznal 339,01 Eur (žalobkyňa v konaní sa domáhala dvoch nárokov, nároku o vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy, pri ktorom hodnotu veci nie je možné vyjadriť v peniazoch a tak základnú sadzbu tarifnej odmeny je treba určiť podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. vo výške 1/13 z výpočtového základu, ktorý pre rok 2015 bol 839,- Eur a pre rok 2016 vo výške 858,- Eur; a tak tarifná odmena za jeden úkon právnej služby pre rok 2015 je 64,53 Eur a pre rok 2016 je 66,- Eur a tarifná odmena za jeden úkon právnej služby s hodnotou 422,- Eur je 29,87 Eur, preto súd v súlade s ustanovením § 13 ods. 3 vyhlášky vychádzal pri úkonoch právnej služby vykonaných v roku 2015 z tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 74,49 Eur /tarifná odmena s najvyššou hodnotou zvýšená o 1/3 veci s nižšou hodnotou/ a pri úkonoch právnej služby vykonaných v roku 2016 z tarifnej odmeny 75,96 Eur; pri jednom úkone

právnej služby vykonanom v roku 2015 tak právnomu zástupcovi žalobkyne patrí odmena vo výške 74,49 Eur - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientkou dňa 26.10.2015 a za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016, odmena po 75,96 Eur - 1./ žaloba zo dňa 10.2.2016 a 2./ účasť na pojednávaní dňa 14.4.2016, spolu na odmene 226,41 Eur, podľa § 16 ods. 3 vyhlášky paušálna náhrada za úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 v sume 8,39 Eur a za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 po 8,58 Eur, spolu na paušálnej náhrade 25,55 Eur, na náhrade hotových nákladov: podľa § 15 písm. b/ v spojení s § 17 ods. 1 vyhlášky na náhrade za stratu času v súvislosti s cestou právneho zástupcu žalobkyne na pojednávanie dňa 14.4.2016 zo Svidníka do Bardejova a späť za tri polhodiny po 14,30 Eur, spolu 42,90 Eur, priznáva sa v súlade s vyúčtovaním 1, čo je 21,45 Eur podľa § 17 ods. 4 vyhlášky v spojení s § 1 písm. b/ Opatrenia MPSVaR č. 632/2008 Z.z. na cestovných nákladoch za použitie osobného motorového vozidla na pojednávanie dňa 14.4.2016 zo Svidníka do Bardejova a späť 70 km pri použití motorového vozidla Škoda Fabia EČ: L. pri priemernej spotrebe podľa technického preukazu 6,2 l/100 km a cene benzínu 1,214 Eur/liter a základnej náhrade podľa § 7 ods. 9 zák. č. 283/2002 Z.z. 0,183 Eur/km jazdy, spolu 18,20 Eur, priznáva sa 1/2, čo je 9,10 Eur, spolu na hotových nákladoch 30,55 Eur a spolu 282,51 Eur, k čomu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky je treba pripočítať 20 % daň z pridanej hodnoty, čo je 56,50 Eur).

Súd pritom dodáva, že pri náhrade hotových nákladov súd v súlade s vyčíslením predloženým právnym zástupcom žalobkyne priznal iba polovicu skutočných nákladov, lebo v ten istý deň právny zástupca žalobkyne vykonal cestu zo Svidníka do Bardejova a späť v dvoch veciach, v ktorých zastupoval žalobkyňu; okrem vecí sp. zn. 3C 53/2016 aj vo veci sp. zn. 5C 265/2014.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresný súd Bardejov v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).